

PISMA NIKOLE, VUKA I GAŠPARA FRANKOPANA
FRANJI GLAVINIĆU

Krešimir FILIĆ¹

U franjevačkom arhivu na Trsatu pronašlo se oko 200 dokumenata pisanih hrvatskim jezikom koje je pisac ovoga članka kronološki sredio i skupio u omotu pod naslovom *Documenta croatica monasterii tersactensis*, kako se uređena građa ne bi opet razbacala. Među tim spisima sačuvana je i korespondencija triju članova frankopanske obitelji i to: bana Nikole, generala Vuka Krste te Gašpara. Pisma su upravljena poznatom poglavaru franjevačkog trsatskog samostana o. Franji Glaviniću, jednom od naših najistaknutijih književno-kulturnih radnika XVII stoljeća. Radoslav Lopašić objelodanio je većinu ovih pisama u svojoj raspravi *Spomenici tržačkih Frankopana* koja je izašla u *Starinama JAZU*, knj. XXV, godine 1892. Lopašić pripisuje deset od tih pisama, dok dva ne pozna; ne štampa pisma originalnom ortografijom nego u transkripciji; potkrale su mu se razne greške; a pismo Nikole Frankopana od 30. III 1644. krivo pripisuje Vuku Frankopanu. Nadalje ne ispituje vanjske naslove i cijelu intitulaciju, a nije posvetio ni dovoljnu pažnju sačuvanim frankopanskim pečatima. Stoga je potrebno da se ta pisma ponovo tiskaju, i to točno prema originalima, jer samo tako možemo pravo osjetiti i razumjeti onovremeno pisanje. Ostavljena je tadašnja interpunkcija, kao i riječi pisane velikim slovima ondje, gdje to danas nije više običajno.

Značajno je, da se Frankopani dopisuju s Glavinićem naskroz hrvatski, a ne latinski, kako su u ono vrijeme školovani ljudi većinom pisali. Vrlo je vjerojatno, da je i Glavinić svojim zaštitnicima Frankopanima na njihove dopise odgovarao hrvatski, iako nam njegova pisma nisu poznata, a sigurno se nisu ni sačuvala.

Zelimo li dati cjeloviti prikaz rada i značenja o. Franje Glavinića, potrebno je pripočeti i ova pisma. Iz njih se jasno uočuje njegova neumorna djelatnost oko rekonstrukcije i proširenja trsatske zavjetne crkve. Na koncu spominjemo, da je dva pisma, i to od 1. II 1651. te od 13. V 1652, u transkripciji s nekim greškama štampao Marko Čutić u svojoj raspravi *Novi podaci za životopis Franje Glavinića*. Rasprava je izašla u *Jadranskom zborniku*, god. III, Rijeka-Pula 1958, str. 399—405.

1.

Ljubljana, 30. marta 1644. Knez Nikola Frankopan pristaje, da se trsatska crkva produži i proširi, ali je protiv prevelikih zahvata. Dat će doskora u tu svrhu 500 forinti, kada se vrati kući.

Reuerende in Christo Pater et Amice obseruandissime Wassegha ottocanztua lizth, 3. Martij pizan, ztopermije danaz zimo u Liublianu iz Bossil-

¹ O pok. prof. Krešimiru Filiću v. bilješku u BS 43 (1973) 432.

lieua doneshen, iz kojegha ieznam continentiu, chamj pissethe razumill, ij izpissanie od potroska kojibize mogall uchinithj na fabriku the Czirkue S. Diuicze Mariae kakoztenam pozlalj iezam uidill, kolikozu prostimalj mestri da che potriba bithj. Zato Jazam content, ij priztall, daze tha Chirkua na dalje protegne, ij proztranija nachini, kakoztenam peruo bili pizali, ij disegnio pozlalj, ij. hochu naberzom kako domou dojdem, ako Bogh daa, Wass.(emu) ottocz.(anztuu) iednih 500 fr. na thu fabriku pozlathi, stimam da zazegha letta doztha bude za potrossak, a oztalo pak poligh oue computatie Wasse hochu dathj k lethu na urime, tho hochethe imathi, ali Ja Shiuu budem ali umrem; Ali za drugho neka ztoij corpus Ecclesiae, ni tribi(a) toliske innouatie prenachiniathi, neque alta aedificia, kakobi nikoterj hotilli, zacz bi tribj(a) onako zkoru uzu Cirkuu razkopathj, chabi uelik potrossak bill, ij deuotio mala, kadabi liudi uideli, da ie ona S. Czirkua ali meztho drugachije preoberneno, negho onako kakoztenam Wi pizalli, nekaze nachinija Boghu ij S. Mariae na diku ij huualu. A pak ij Ja mizlim zkoru tamo doithi ij zuamize doghouorithj kako dobro bude.

I Bogh Waz zdrauih dersi. Datum Labacij 30 Martij 1644. — Reuerentiae Vestrae

Amicus ad Seruendum paratus
N.(icolaus) Comes de Frangepanibus
mpria

P. S. oduech je od iednogha
klautra zidarom 2 f. plachathi,
doztabi iedan f. ali pol dukatta dabi
thiem debli zid bill, moraiju tamo mestri
oduech draghi bithj.

Naslov izvana na listu glasi:

Reuerendo in Christo Patri et Amico obseruan.(dissimo) P. Francisco Glauinich, ord. S. Franci(sci) Strict. obseruan. Monasterij B. Mariae Virginis in Thersatt Guardiano, et Prouinciae Bosnae Croatiae definitori, ad manus proprias.

Thersatt

Iznad naslova je kasnije pribilježeno:

Diuersae Litterae Pri Glauinich scriptae a Dnis Wolfgango, et Gasparo de Frangepanibus siue sui Patris (!) Nicolaij pariter de Frang. qui legauerat pro Aedificando Conuentu Tarsactensi in pecunia 3000 Rf et Copia illiusmet Testamenti reperitur hic — ab Episcopo subscripta.

Ispod samoga naslova u dnu vanjske strane pripisano je još trećom rukom talijanski:

Conte Nicolo pro conto della Chiesa di Tersatto.

Sačuvan je, nešto oštećen, crveni pečat s frankopanskim grbom, na kojemu se jasno čita:

»Nicolaus D. F. . . . Com. A. . . .«

Prema tomu knez se Nikola Frankopan spominje u tom pismu osim potpisa i na pečatu, još dva puta i to u opasci o oporuci te onoj »za račun trsatske crkve«. Radoslav Lopašić, priopćivši ovo pismo u *Starinama XXV*, str. 268, sasvim ga je krivo pripisao Vuku Frankopanu.

2.

Novi, 4. marta 1645. Knez Nikola Frankopan piše Fr. Glaviniću, trsatskom gvardijanu, kako se fratri Pavlini i prior crikvenički tuže na nasilja Nikole Zrinskoga, koje čini njihovim kmetovima, te ga moli da i on svojim priglom pojača tužbu, koju će on kod cara podići.

Admodum Reuerende in Christo Pater, Amice obseruandissime Salutem
 Buduchi oude niki fratri Commissarij reda S. Pauli pr. Eremittae ij
 Prior Criquenichki kijze tuzi da Gozpodin Miklous Zrinzki ij niegoui Officiali
 iako sile ij porabilizu nihoue kmethe ij imanije a ij uase kmethe u Kottoru
 ij na Criqueniczze stoeche na Criquenoj Semlije kako razumimo iako Sile
 ij na rabotu ij na ribe louiti podignalizu naimer Sadasni Official Wasserman
 gusto krat nim pene postaula ij uzmile ij kada ne mogu Sboga fortune ribe
 ulouiti prez razloga da ih kastja. Zatozu oui Suetoga Paula reda Smanom
 dokonchali daze ima Prior oude u Nouom Caes.(aroue) Zuitlosti tusiti Zboga
 onih kmetou keije G(ozpo)din Zrinzki Miklous pozilil, ij nebi hotil dati
 ouomu klostru pouernutije. Zatozam ija hotil uaz obnaiti ij opomenuti
 dabiste ij ui kako Guardian ij Superior toga klostra S. Mariae na Thersattu
 ijednu Supplicatiu ali tusbu Caes.(aroue) Zuitlosti Sato isto posilenije contra
 iura et libertatem Ecclesiasticam poslali ij P. Paulu de Tauris po uasem
 listu preporuchili dabi on zato tamo pri Caes. Zuitlosti nastoijjal ij Jabih
 mu hotil pisati Zato ij preporuchiti, ij ako uamse uidi ouozam Ja zam ijednu
 Supplicatiu od nase strane nachinil, kako hochete uiditi, ij ako uamse bude
 uidilo cha pridati ali pribolsati to morete ali tribi da iu ui zami podpisete
 a ouo da ostane za Copiu pri uas, ter dabiste to nikuliko in Secreto dersali
 dokle od Caes. Zuitlo. odluchak doide, Sachije bolije ijedno malo (us)miretize
 nego uzedileh Skode ij praeiu(di)cium ter ui Znate dobro(usi) da nizu
 G(ozpo)da Zrinzki nego G(ospo)da stari frankopani fundatores ij da oni
 nemaju ius patronatus ktomu ako prem ijezu potle kasno Vinodol per
 faemineum (!) sexum apprehendoualj, Sach oni nizu nijednomu ni drugomu
 klostru nistar dali, tako ni tribi ktomu mi(slit) Sach uele oui fratri daije
 gouoril Zrinzkj, (ako ui) me raserdite hochu uam uze uase kmete od (uase)
 Criquenize uzeti, ij nato od uas hochu od(luku) chekatj, ij Bogh uas
 Ottoc(zauztuo) Zdrauo dersj.

Datum Nouj 4 Martj AC. (Anno Christi) 1645. —

Reuerende Paternitatis Vestrae

Amicus ad Seruiendum paratus
 N.(icolaus) Comes de Frangepanibus
 mpria

*Isti pečat je ovdje kao i u pismu broj 1, na kojemu se bolje čita napis
 (papir je otrgnut i priložen pismu):*

NICOLAUS D. FRANG... COM. A. THERSAZ

Naslov na vanjskoj strani glasi:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, et Amico obseruandissimo Patro
 Francisco Glauinich, Ordinis Sancti Francisci Strictioris obseruantiuae Guar-
 diano in Monasterio B. M. Virginis in Thersatt, ad manus proprias.

Ovo pismo nije priopćio u *Starinama* XXV Radoslav Lopašić te se sada
 prvi put tiska. Na nekim mjestima siabi je papir dosta oštećen, stoga su
 pojedine česti teško čitljive, odnosno posve manjkaju, a u zagradama su
 nadopunjene.

3.

U Bosiljevu, 29. jula 1645. Knez Nikola Frankopan predbacuje o. Franji
 Glavinicu što su dopustili Petru Čikulinu izložiti u crkvi njegovo dijete, kao
 i da bi on bio gospodin trsatske crkve, a ne Frankopani. Isto se čudi, da
 Glavinic nije podupro njegovu želju, da se caru pošalje tužba protiv Nikole
 Zrinskoga zbog crikveničkih kmetova.

Reuerende in Christo Pater Guardiane Salutem

Razumilszam ouih dan minuchih, daie Petar Chikulin toti u Czrikui
 Szuete Mariae szuoie dite, koje nigdi zdaunia umerlo ni uchinil zakopati,
 negho polositi, pak uiszokc gore obzidatie, in dedecus Ecclesiae chasze
 neprisztoi, kako dabi kakow Szuetacz ali herczegh bil, zatouamsze chudim

da to takou niemu prepuschate chiniti, zatouasz opominamo tanquam Patronatus illius Ecclesiae, da nimate togha dopusztiti, negho ali nekagha zakopa, kadsizse neimu dosztoi, ali nekagha drugamo uan odnesze, zach ia ij moia Familia kizsmo Fundatores, nechemogha onde onako terpeti onu machinu, cha Czrikuu gerdi; Drugo ieszmo razumili takaise od uerouana chlouika daie on taiszti Chikulin nigdi Patente piszal terie nutre napiszalsze Capitan Grada Terszatha, ij Goszpodin Szuete Czrikue Terszatzcke, zatobi rad znal, ieli to isztina, ij akoie to piszal on lase kakao malouridana chlouik, zach akoie rauno za jedno urime posztaulien za officiala ali Capitana Castella Therszata, zato on nikakoue oblaszti ni ruke nima ni klostru ni ktoi Czrikui, nitigha ui imate u nistar zpoznati, niti mi kizsmo Fundatores biszmo tho prepusztili.

Jaszamuasz ij peruo takaise opominal dabiszte Czeszarouoi Szuitleozti tusbu uchinili da Goszpoda Zrinzki naimer Miklous Vasse Czrikuene kmete szili usurpuie ij szebe na rabotu ij ribe louiti snimi chini, ij bilszam szam concipuual formam querelae, dabisztesze lizstor podpiszali, ter mene poszlali, iabi szam bil uchinil ta poszal sollicitouati pri niegha Szuitleozti ter neznam zaki respect ali uzrok niszte uchinili. Goszpoda Zrinzki niszu Fundatores ni Patroni nad onimi kmeti negho Frankopani szue pod Czrikuu dali, ako budete mushali hochesze ij ueche neprauicze zuprot Czrikue prigaiati, qui non utitur priuilegijs, abutitur illis, nedaitsze pregouoriti onim ki neznaui, quid sit libertas Ecclesiastica, ij nato odgouora od Vasz hochusze nadeiati. Ztim Bogh ochasztuozdrauo dersi. Datum Boszilleuo 29 Julij 1645.

Reuerentiae Vestrae

Amicus Beneuolus

N. Comes de Frangepanibus
mpria

Pismo je naslovljeno:

Admodum Reuerendo in Christo Patri et Amico obseruandissimo P. Francisco Glauinich, Ordinis Sancti Francisci de obseruantia in Monasterio B. M. V. in Thersatt Guardiano.

Sasvim gore izvana je pribilježeno talijanski:

Due Lettere del Conte N. Frangepani, colle quali esorta il Convento ad eviare alle violenze a prepotenze del Zrini intorno Villanii soggetti.

Pečat je otrgnut i nema ga uopće. Ni ovo pismo Lopašić nije objavio u svojoj raspravi: *Spomenici tržačkih Frankopana*: Starine XXV, godine 1892. Pismo se, dakle, prvi put objelodanjuje.

4.

U Karlovcu, 29. septembra 1645. Knez Gašpar Frankopan piše gvardijanu Franji Glaviniću, da nije mogao govoriti o dugu gospođe Jankovičke, a da će njegov stric Nikola, ozdravi li, uskoro sam doći na Trsat i po mogućnosti pomoći gradnju trsatske crkve.

Admodum Reuerende et Generose Domine Pater in Christo obseruandissime Salutem et Seruitorum meorum Commendationem prepuschiatj niszam mogal, Za liubau, ij kortesiu kuztemi Vasa milozt izkazali, u mojjem u klostru bithiu po ouom mojjem liztu Za hualitj Vasoj milozti ij Prozim V.m. Vchem goder Znadu daijm mogu Zlusiti Zmanom Zlobodno V.m. Zapouidajju, Ztanouito iz prauoga moga Zerca selim V.m. vnogho vgodnih Zlusab vchinitj; chaszze Za gospe Jankouichke dugouania doztoij, iosche nizam Imal prilike s nih m.(ilozti) Ze Zastati, ali Imam na pametj ij hochiu ie nazkorom obuersitj Zgozpodinom Mikloussem mojjm Ztriczem Zaradi potrebe k fabriki czrikue Zuete Tersachke gouoril zam ako ozdraui taki nakanil ie kmoru poitj, ij doiti na Therzat, ij da neche Zpotroskom oztauiti

onu fabriku sto bude nai uech mogal, Prozim V. m. gozpodinu Biskupu moižu Zlusbu V. m. preporuchite, Ztim Zebe V. m. a naz vzih Zkupa u miloschiu gozpodina boga preporucham. Pizano u Karlouczu 29. septembra 1645. —

Admodum Reuerende et Generosae Dominationis Vestrae

Seruus paratissimus
C. Gasparus à Thersacz
mp.

Izvana čitamo ovaj naslov:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, et Amico obseruandissimo, P. Francisco Glawinich, Ord. S. Francisci de Obs. Minor(um), SS. Theologiae Concionatori, et in Monasterio Tersatensi Guardiano Terzatt

Na listu nalazi se potpuno sačuvan pečat Gašpara Frankopana s napisom:

GASP: DE: FRANG. . COMES: A: TERSACZ:

Pismo je objelodanio Radoslav Lopašić u *Starinama* XXV, str. 269. i 270, s nekim greškama i izostavljenim riječima, koje su ovdje ispravljene, kao i nadodane.

5.

Bosiljevo, 9. maja 1647. Gašpar knez Frankopan piše gvardijanu Franji Glaviniću o smrti svoga strica Nikole, koji je umro u Beču. Zali se, da je pokojni njega mimoišao te izvršenje oporuke predao palatinu, senjskomu biskupu i isusovcima. On će sam poći u Beč po mrtvo tijelo, a javlja još, da je pokojnik, osim što je već dao za trsatsku crkvu, ostavio istoj legat od nekoliko tisuća.

Admondum Reuerende Domine Pater in Christo obseruandissime Salutem et Seruitiorum meorum Commendationem Liszt V. m. pizanz 27 Aprila prijel zam, ij Razumil zam Stomi V. m. pissete, Stosze Gozpodina Pokoinoga Mikloussa Frankopana moga Ztricza dostojij toije Ztanouito daije u Bechu preminul iz ouoga Zuita, nanaz ie malo zuoga dugouania povffal, nego uze na Gozpodina sadasniega Palatinussa, Zenizkomu Biskupu, ij Patrom Jesseuitam. Jazam nad tim daze ima na Thersatu u Czrikui Blasene diuicze Mariae zakopatj, kakoie ij Zam selil Pokoini, ij zaradi toga pizanoie Gozpodinu Pallatinussu, kako od Gozpodina Pallatinussa lizt doide Ja hochu Zam u Bech po pokoinoga mertuo Tello poitj, tj. V. m. oznanitj, I Za dispositiu Gozpodina Pallatinussa; a tu Ztuar ozebuinu stomi V. m. oznanitj obichete, prozim V. m. sto naiperulie dabimi naznanie dalj, izuisse onoga stoije dozada za Czirkuu na Thersat Vchinil Pokoini datj, ios nikuliko Jezer ostauilie na onu Zuetu Czirkuu, ij na obdersanie onih redounikou. Ztimze preporucham u molitue V. m. ij uzega Conuenta. Gozpodin bogh V. m. zdrauo dersj. Pizano u Bossilieuu 9. Maija 1647. —

Admodum Reuerendae Dominationis Vestrae

Seruus et Amicus paratis(s)imus
C. Gasparus à Thersacz
mp.

P. S.

Gozpodina Pater Ludoutika
liubleno pozdrauliam

Izvana je naslovljeno:

Admodum Reuerendo Domino Francisco Glawinich, et Guardiano in Thersat, Domino Patri in Christo obseruandissimo

Na listu isti pečat, kao i na onom pod broj 4.

R. Lopašić u *n. dj.*, str. 276. i 277, ima nepotpune naslove, izostavio je post scriptum, a neke su riječi krivo prepisane.

6.

U Karlovcu, 10. augusta 1647. Gašpar Frankopan odgovara na Glavinićev list, da se njegov otac (Vuk Krsto) još nije sastao s tutorima, ali da će ipak ovih dana poslati stanovitu sumu novaca za gradnju trsatske crkve. On će, možda, i sam doći da se s Glavinićem porazgovori.

Admodum Reuerende Domine et Pater in Christo obseruandissime Salutem et Seruitiorum meorum Commendationem

Liszt V.m. prijelzam, ij Razumilzam Stomi V.m. pissete, Gozpodin General Moj Gozpodin otacz akoze prem nizu iosche Zastali Zgozpodom Tutori, nistar manie nakanilizu ouih dan iednu Summu pinez V.m. pozlatj, na Fabriku te Zuete czirque Terzatzke, ij Ja morebit nazkorom doidem tamo, ij Z V.m. narichi ueche hochu gouritj. Ztim Gozpodin bogh V.m. Zdrauo, ij uezelo vnogo lith obdersj. Pizano, u Karlouczu 10. augusta 1647.

Admodum Reuerendae Dominationis Vestrae

Seruus et Amicus paratissimus

C. Gasparus de Frangepanibus

Ješana je ovaj naslov:

Admodum Reuerendo Domino Francisco Glauinich, Guardiano in Thersat, Domino et Amico obseruandissimo

Isti sačuvani pečat Gašpara Frankopana kao i u prijašnjim pismima. Lopašić ni ovo pismo nije priopćio, dakle, objelodanjuje se prvi put.

7.

U Karlovcu, 16. augusta 1647. Gašpar Frankopan piše gvardijanu Franji Glaviniću da bi htio poći u Loreto, pa ga moli, ne bi li on mogao naći brod s kojim bi onamo mogao slobodno otputovati.

Admodum Reuerende Domine In Christo Pater obseruandissime Salutem et Seruitiorum meorum paratissimam Commendationem

Imalzam nakanienie Zada u Noui poiti, ij. odanlie prilikom Diuiczi Marij u Loretu, pokih dob damije k.(nez) Mihail Androka iedan lizt pizal, da priko Mora nikomur nedadu pratiu, takozam moral moj puth uztautij, Zato prozim V.m. akozu kakoui Brodi dosli iz Ankone dabi V.m. izuidili akobi mogal prez Contumacie tamo poithj ij Brod naitj, kibi odanlie bil, ijli komubize u Ankonu puth primiril, ar pokih dob Zamo malo liudi poidem in Conito, nebih rad naulas broda naijetj ij prozim V.m. daitemi Zuita ij naznanie kako bih mogal ta moi puth nai prilichnie oprautij, pokih dob da Ja ios nikuliko dan oude mislim V.m. odgour chekatj; takozam Vchinil da Gozpodin otacz po Zouijh liudih zada V.m. ijezero rainichki posilia, ij Za ostalo hochu dobar Solicitator bitj, daze, ij uech nego u Tastamentu(!) pokoinoga Gozpodina Mikloussa Ztoij, pinez V.m. u ruke da. Ztim Gozpodin bogh V.m. Zdrauo ij uezelo unogo lith obdersj.

Pizano u Karlouczu 16. Augusta 1647. —

Seruus et Amicus paratissimus

C. Gasparus de Frangepanibus

Vanjski naslov:

Admodum Reuerendo Domino Francisco Glauinich, Guardiano in Thersat etc. Domino et Patri in Christo obseruandissimo

Ispod toga naslova pripisano talijanski drugom rukom:

Conte Gasparo auisa che si mandaono f. 1.000 à conto del legato del q(uonda)m Conte Nicolo.

Cijeli list pisao je vlastoručno sam knez Gašpar Frankopan, a ne kao prije navedena, gdje se knezovi Nikola i Gašpar tek potpisivahu, dok su listove pisali njihovi pisari. Pečat je posve sačuvan. Kod Lopašića *n. dj.*, str. 277, kraj manjih grešaka u samomu tekstu i opet su naslovi nepotpuni.

8.

U Karlovcu, 5. aprila 1648. Vuk Krsto Frankopan odgovara gvardijanu Glaviniću, da se ne protivi, želi li on poslati prijepise frankopanskih zakladnica generalu svoga reda.

Admodum Reuerende in Christo Pater et Amice obseruandissime Salutem cum serviciorum meorum paratissima commendatione.

Uzlani po B. Benkouichu od v. m. lizt, prijel iezam, ij razumil poruchenie v. m. po niemu k meni uchinieno. Cha ze potrebouania P. Generalissa vassega priztoij, u ime Copij od prauicz, na vash klostar Terzatzkj, od Nasse familie Frankopanzke Conferovanih, imateli mu ie datj, ali ne, Ja zuprotiua tomu ni zam, dajte mu ie, znam da ie sinistro fine nepotribuije. A Testamenta moga Pokoijnoga Gozpodina Brata Mikloussa pri moijh rukah ni, koj bil pri meni niega dah ouih dan P. Rectoru Zagrabachkomu polagh koga sellicitwije Imaine na Seminariom Zagrebachkj pri Gozpodj Morauzkoijs na Duoru nik Zwitloztj. Oztalo uze dugouanie na richj hochete V. m. razumitj, od iztoga P. Benkouicha, komu da verouanie bude proszim. Bogh V. m. zdrauo obdersi.

Datum Carolstadij 5 April(is) 1648. —

Admodum Reuerendae Paternitatis Vestrae

Seruitor et Amicus benevolus
W. à Thersaz mpria

Izvana je ovaj naslov:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, et Amico obesrvandissimo, P. F(ra)tri Francisco Glauinich, de obs.(eruantia) Minor(um), Praedicatori Ap(osto)lico, Definitori generali, et Guardiano B. Virg(inis) Mariae in monasterio Terzateni — Terzatt.

Na vanjskoj stranici je i dobro sačuvani pečat Vuka kneza Frankopana sa slabo čitljivim slovima, koji je veći od Gašparovog, a po obliku je produženi osmerokut.

Lopašić je priopćio pismo u *n. dj.*, str. 284, sa skraćenim naslovima i s nekoliko grešaka.

9.

U Brežici, 4. jula 1648. Vuk Krsto Frankopan javlja gvardijanu Franji Glaviniću, da će mu poslati ostatak od 500 for., što bijaše legatom ostavio njegov brat Nikola za trsatsku crkvu. Dvoji, da li će se moći svi legati prema oporuci isplatiti, jer je knez Nikola zadnjim zapisom svu gotovinu ostavio Isusovcima.

Admodum Reuerende in Christo Pater, et Amice observandissime Salutem, serviciorumque nosterum praemissa commendatione.

Oude u Brisczih prijeli smo v. m. lizt, ij razumilj, sto Nam u niemu pisete. Cha ze iosh residuitatem Eleemosinae, tih 500 Rainskou doztioj, kojje Nass pokojjni Brat, na vassu Czrikvu oztauli, ij to hochemo dobroulno izpunitj, liztor imajte za nikuliko dan patientiu, doklam na Bossileuo zajidemo, odatle hochemo zam ie po iednom Nassemm zlugj uzlati, da napridak te vasse fabrike nazadka nebi imal. A to v. m. takaijse dobroznaijte ij pro-

stimajjte, da Nash pokojni Brat tulika pia legata oztaiusi, ono zcheza bi ze bila imala zplacheuati, in ultimo codicillo suo legoual uze Jesuitis, ij Pinezi buduchi in Capitulo Zagrebiensi, zada zu in disputatu, hoteli ie Jesuitom dati u ruke, ter ad diminuationem legatorum poiijti, zasto ij ono ni zadouolno; ili zauzima pia legata annihilouati, kada medioma nj, odkud bi ze imala plachati. Po uzem tom Nj onu zuetu hisu, ij z Nassega hotili zmo zadouolitj, koiuj fabrika, da tako naglo ij zrichno od ruke ide, drago Nam bilo chuti: ij u napridak uffamo ze u v.M. da ie zapuztiti nechete. Ztim sacrificijs A. R. P. nos commendando felicissimam diu valere desideramus. —

Admodum Reuerandae Paternitatis Vestrae

Amicus ad seruiendum benevolus

W. à Thersaz mpria

List je izvana naslovljen:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, et Amico obseruandissimo, P. Fratri Francisco Glauinich, Ordinis S. Francisci de obseruantia Minorum, Definitori generali, SS. Theologiae Lectori et Guardiano — Terzati. —

Pečat je nečitljiv, ali je onaj isti kao u njegovu listu pod brojem 8, kojim se služi Vuk Krsto knez Frankopan.

Pismo objavljeno kod Lopašića u n. dj., strana 284, ali ne donosi i opet potpune naslove, kraj nekih manjih grešaka u tekstu.

10.

U Bosiljevu, 26. septembra 1648. Vuk Krsto Frankopan javlja gvardijanu Franji Glavinicu da je po njegovim obavijestima već isplaćena svota od 3.000 forinta iz legata pokojnog mu brata kneza Nikole, a ukoliko ne bi bila, da će je nastojati nadopuniti. Dvoji, da li će se moći isplatiti svi zapisi.

Admodum Reuerende in Christo Pater et Amice obseruandissime Salutem ac seruietorum meorum commendationem.

Sto Nam Pisete u ime dalniega potribnoga potroska k fabriki Czrikue Terzatzke, razumili zmo iz vassega lizta. Mi tako zmo informati, da Vam zu ijur izpuniena ta tri jezera Rainskou vigore testamentariae legationis nostri condam domini fratris Comitiss Nicolai; Zasto znajte to, da ij ono, sto vam ie Pokojni pred zuoijom Zmerthiom bil assignoual, u Testamentu niegouom ze(!) uzdersanije, koj mnogo vrime perulie bil Pizan, nego vam te pineze on Pokojni bil k fabriki uzlal. Akoli bi ij ztim tri jezera zpuniena nebila, a mije hochemo u kratkom dopunitj.

Ter daijte Bogu hualu na tom, da zte ono prijeli; Testamenti Executionem, uzj ij do danaz chekaiju, ij Bogh zna kako oztane Pokojnoga dispositia, kojoi ze nahodj broj blizu 19 m.f. a odkud bi ze sua legata platila, ni ga modussa, ni prilike. Znate, da ie Altichain ij pineze u Captolomu depououane Jesuitarom oztaiul, per posteriorem Codicillum, vaz perui Testamentum invalidoual; zato kada ze ad disputationem Testamenti doiide, ili hote omnia pia legata bitj annihilata, ili patientur magnam defalcationem. Quo zmo mi vam davali contra voluntatem reliquorum dominorum Tutorum, od onih Pinez, sto Nam bilo od pokopa oztalo. A na dale, izvan nadopuniena, ako ie koije, tih trih jezer, uffania, zadashnia vrimenta, pri Naz nimajjte, da bi zmo vam sto od zuoga ktuj fabriki udileuati moglj, ar vidite zami Nasse ztrasne expensae, koije od Imania Nassega uzega, ij Czeszaroue Zuitlozti, ij na druge domache potribe chinitj moramo. Tuliko zmo vam imalj na vass lizt odgouoritj. Bogh Vaz uzih zdrauo dersi. Datum Bossileuo 26 septembris A. D. 1648. —

Admodum Reuerandae Paternitatis Vestrae

Amicus benevolus ad seruiendum paratissimus

Comes Wolffgangus à Therzas m. p.

Vanjski naslov je ovaj:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, et Amico observandissimo, P. Fratri Francisco Glawinich, Ordinis S. Francisci de observantia Minorum, Definitori generali, Praedicatori Apostolico et Guardiano Monasterij B. Virg.(inis) Mariae in Thersatt.

Na vanjskom dijelu pisma nalazi se potpuni pečat utisnut u crveni vosak malim prstenskim pečatnjakom. Nad frankopanskim grbom mogu se čitati ova slova: W. C. F. C. Z. T. Dakle, Wolfgangus Christophorus Frangipani Comes Zegniae (?) Tersati.

11.

U Brežici, 1. februara 1651. Vuk Krsto knez Frankopan tvrdi gvardijanu Franji Glaviniću da je prema računskim potvrđama legat njegova pokojnoga brata kneza Nikole od 3.000 fl. za trsatsku crkvu isplaćen, a ukoliko bi se ustanovio neki manjak, on će dati nalog za isplatu svomu kapetanu u Novomu. Što se tiče njegove milostinje, on ih je već učinio za druge crkve.

Admodum Reuerende in Christo Pater, et Amice Nobis obseruandissime, Salutem, et seruitiorum Nostrorum commendationem

Kuliko iz V. M. lizta, tuliko takaisse oretenus od postouanogha Ocza, Pater Francisca V. M. intent, ij poruchenie razumilizmo. Od Nassih poglavitih Zlugh, kako k. Daniela Porubzkogha Secretara, ij Praefectussa k. Mikloussa Pogledicsa, ta information, U ime toga prijelizmo, da rechenj Zlughe Nassj, uzih tri jezera Rainiskj, iuxta testamentariam dispositionem Nassegha pokojnogha Bratta Gozpodina Mikloussa, na tu Biosiu hisu odluchenih, V. M. izpunilizu plenarie, ij na to od V. M. quietantiae prijelizu. Sto ako ie tako, V. M. uigore praedictae testamentariae dispositionis, izkatj uech nistar nemorete: ij kako imenouanj Zlughe Nassj pred Vaz doidu, hochiemo da Nam V. M. quietantiae uze, in Originalj naperuo dadu: ij akoze koj mankament do izpunienia tih 3.000 f. naide, hochiemo ie V. M. takj prj Nassem Capitanu Nouzkom, prj Moru assignouatj, ij datj zapouidatj: akolj pako mainkamenta nebude, hochieteze V. M. znatj ztim, sto ie dozada uchinieno, contentatj. Stoze pako Nashe ulaztouite Eleemosynae priztaij, Jezmo U Nashem testamentu na druge Crikue disponauali, ij Eleemosynu odluchilj. — Oztalo Nashe poruchenie, hochiete V. M. od postouanogha Ocza, Pater Benkouicha oretenus razumitj. Ne ino, Gozpodin Bogh VM. zdrauo dersj. Datum Brisecz 1. Februarij 1651. —

Admodum Reuerendae Paternitatis Vestrae

Seruitor paratissimus

W: à Thersaz m. pria

List je izvana naslovljen:

Admodum Reuerendo in Christo Patri, Fratri Francisco Glawinich, Ordinis Minorum strictioris obseruantiae, Prouinciae Bosnae, Croatiae, et Carniolae perpetuo Concionatorj Apostolico, nec non Patri Guardiano S. Mariae Cratiarum in Conuentu Terzatensi et Patri in Christo, et Amico Nobis obseruandissimo — Tersati.

Na vanjskoj strani sačuvan je već u prijašnjim pismima spomenuti dugoliasti osmerokutni suhi pečat na kojem se može pročitati čitav naslov: WOLFGANGVS . DE . FRANGIPAN . COMES . PERPETVVS . A . TERSAZ .

Lopašić je objelodanio list u *n. dj.*, strana 287. Naslovi su i opet nepotpuni.

Isti list priopćio je (u transkripciji, ne bez pogrešaka) Marko Čutić u u svojoj raspravi *Novi podaci za životopis Franje Glavinića. Jadranski zbornik*, g. III, Rijeka-Pula 1958.

U Karlovcu, 13. maja 1652. Knez Gašpar Frankopan izvješćuje gvardijana Franju Glavinića o pokopu svoga oca Vuka Frankopana. Sumnja da bi se zapis brižkoj crkvi mogao prenijeti na trsatsku crkvu. Pritužuje se da je senjski gvardijan bez znanja i odobrenja otvorao stare frankopanske grobove, pa se nada da će Glavinić u tom pravcu znati postupiti.

Admodum Reuerende in Christo Pater, et Amice obseruantissime, salutem cum seruitiorum Meorum promptitudinem

Neduoijm dazte V. M. iur prijelj Moj lizt, ij razumlj. Stoze doztioj pokopa Moiega pokoinogha Gozpodina Ocza, zaradi niegha izadaze nizmo zauzima naprau resoluualj: med oztalinij uzrokj ij ou ie iedan, da iako duoijmo ij neznamo bilize mogal attestatum on, koiega ie rechenj, dobroga zpominka, Nash Gozpodin Ottacz, Briskoj Czrikuj uchinil, na Terzatzku Eleemosynu transferouatj, alj ne: uchemu naiuech ztoijmo.

Drugo imamze pritusitj V. M. na Ocza Guardiania Zeinzkoga, a to ie, daze ie podztupil Nashe ztare Grobe Frankopanzke, U Zeniu, brez Nassega znanja, ij oglassenia, zamouoilno odpiratj: chemu V. M. prouiditj, uffamoze, znali budete. Preporuchaiuchize V. M. zuetim molituam, selim zdrauie, ij dobru zrichiu. Datum Carolstadij 13 Maij 1652. —

Admodum Reuerendae Paternitatis Uestrae

Seruitor promptissimus

C. Gasparus de Frangepanibus mpa

Naslov na vanjskoj strani pisma glasi:

Admodum Reuerendo in Christo Patrij, et Amico obseruandissimo, Patrij Fratrij Francisco Glauinich, ordinis S. Francisci Seraphicj, de obseruantia Minorum, Praedicatorj Apostolico, et Claustri B. M. V. Terzatisensis, Guardianiano. Et assignandum N. 20.

Listu je priložen otrgnuti pečat na papiru Gašpara Frankopana, koji ima ovalni oblik s ovim natpisom oko frankopanskog grba: GASP: DE: FRANG: COMES: A: TERSACZ

Lopašić je objelodanio pismo u *n. dj.*, str. 289. i 290, bez potpunih naslova kao i u ostalim listovima koje ovdje priopćujemo. Kako i u prijašnjima, i ovdje ima nekih grešaka.

Marko Čutić u *n. dj.* priopćuje isto ovo pismo (str. 401) s nekim manjim greškama.